

LÆSEUDVIKLINGENS FASER

Læseudviklingsfaser Delfærdigheder og strategier	TIDLIG ALFABETISK LÆSNING	ALFABETISK-FONEMISK LÆSNING	ORTOGRAFISK-MORFEMISK LÆSNING	REFLEKSIV, KRITISK OG STRATEGISK LÆSNING
	BH.KL.	BH.KL.-2. KL.	3.-5. KL.	FRA 6. KL. OG FREM
Afkodning	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kan gætte ud fra illustrationer, farver og logo. ✓ Kan gætte ud fra tekstens semantik (indhold). ✓ Kan gætte ud fra tekstens syntaks (sætningsopbygning). ✓ Kan gætte ud fra visuelle kendetegn ved ord. ✓ Kan finde frem til første lyde/bogstaver i ord. ✓ Kan finde frem til sidste lyd i ord. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kan læse lydrette ord ved at stave/lydere sig igennem dem. ✓ Kan lægge mærke til bogstavrækkefølgen. ✓ Kan afkode grafem-fonem (bogstav-lyd). ✓ Kan genkende de mest almindelige ikkelydrette ord. ✓ Kan dele i stavelser. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kan staveangribe længere og vanskeligere ord ved brug af viden om fx lydfølge og gennem morfologisk analyse af ord. ✓ Kan genkende morfemer (orddele) i sin læsning. ✓ Kan genkende stavemønstre (analogier) i sin læsning. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kan afkode sikkert, hurtigt og med prosodi (betoning).
Forståelse	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kan læse og forstå enkelte tekster med en voksen. ✓ Kan læse "på linjerne" og danne tekstbaserede inferenser med en voksen. ✓ Kan opdage og opklare svære ord med en voksen. ✓ Kan forudsige, opklare, stille spørgsmål til og opsummere tekst sammen med en voksen. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kan forstå ord, sætninger og tekstsammenhænge i alderssvarende tekster. ✓ Kan opdage svære ord og opklare dem med en voksen. ✓ Kan forudsige, opklare, stille spørgsmål til og opsummere tekst sammen med en voksen. ✓ Kan læse "på linjerne" og gengive en enkel tekst. ✓ Kan læse "mellem linjerne" og danne vidensbaserede inferenser sammen med en voksen. ✓ Kan forholde sig til teksten. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kan monitorere egen læsning og opklare enkle vanskeligheder ved afkodning og forståelse. ✓ Kan danne sig et overblik over en tekst og læse med formål. ✓ Kan forudsige, opklare, stille spørgsmål og opsummere. ✓ Kan læse "mellem linjerne" og "bag om linjerne" og danne vidensbaserede inferenser. ✓ Kan bruge læsning til læring og oplevelse. ✓ Kan forholde sig til teksten på et personligt og kritisk niveau. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kan fastlægge læseformål. ✓ Kan monitorere egen læsning og fleksibelt benytte læsemåder, læseteknikker og forståelsesstrategier. ✓ Kan tilegne sig viden fra fag- og brugstekster. ✓ Kan reflektere over og forholde sig kritisk til tekster og deres budskaber. ✓ Kan bruge læsning til læring og oplevelse.
Læsestrategier	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Læsestrategien er en blanding af ydre og indre strategibrug. Ydre strategier trækker på visuelle informationer (illustrationer og infografik) og informationer fra konteksten (forventninger til handling og sætningskonstruktion). Indre strategier trækker på viden om første bogstav(er) og bogstavlyde i ord. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Læsestrategien er overvejende fonologisk med brug af lydering (at "glide" gennem ord), stavelsesopdeling med opsamling efter hver stavelse og højtstavning af ord. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Læsestrategien kombinerer ortografiske og morfemiske strategier til umiddelbar genkendelse af ord og morfemer. Fonologiske strategier anvendes til afkodning af lydrette orddele, og lydfølgestrategier til ikkelydrette ord og orddele. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Læsestrategien består i fleksibelt at kunne anvende de tidligere indlærte strategier.